

Jazyčník

(Památce Olega Suse)

Slovo *jazyčník* není nové. Objevilo se už před více než tisícem let v staroslověněštině. Tehdy ovšem znělo trochu jinak, vyslovovalo se asi *jenzyčnik* a mělo zcela jiný význam: pojmenovávalo příslušníky pohanských národů. (Ale bylo pak u nás v tomto významu zatlačeno jiným pojmenováním, přejatým z latiny: slovem *pohan*, které vzniklo z latinského *paganus*, značícího původně „venkovan“. Byla to nadávka pro „zaostalé“ lidi, kteří nebyli s to pochopit přinášenou křesťanskou víru. Hanlivý odstín z něho časem vyprchal.)

Podruhé se snažil slovo *jazyčník* zavést do češtiny Josef Jungmann ve svém Slovníku česko-německém. Jeho význam byl zase jiný, Jungmann jej opsal slovy „blekotný člověk“. Pojmenovávalo tehdy ve slovenštině, odkud bylo přejato, člověka žvanivého, k tomu nejasně mluvícího. Natrvalo se však neujalo.

Není třeba zdůrazňovat, že naše pojmenování z tohoto významu nevychází. Slovo *jazyčník* vytvořil pak pro rubriku někdejšího časopisu *Věda a život* znovu potřetí Oleg Sus. Obdobně jako třeba *zahradník* je ten, kdo se obírá zahradou a pečuje o ni, je pro nás *jazyčník* pozorovatelem jazyka a pečovatelem o něj. Protože je to však činitel pomyslný, byl obdařen neživotným rodem. Neusilujeme ovšem o to, zavést to slovo do všeobecného užívání. Pro nás zůstane pojmenováním jen pro tuto knížku.

